

NOWINY

DLA WSZYSTKICH

Cena numeru w poniedziałek i dni poświęczone

2 ct. (4 hal.)**PRENUMERATA w Krakowie i Podgórzu miesięcznie K 140****na odroczono do domu pocztą się 26 białych.****Na prowincji miesięcznie K 150**

Prenumerata za granicą: miesięcznie 1 mk. 50 fen. 3 franki 80 ct.

OGŁOSZENIA

Na pierwszej stronie przed tekstem za wiersz petitiu 1 K. ogłoszenia na czwartej stronie za wiersz petitiu po 20 h. Nadesłane za wiersz 1 K. Inzeraty prowadzą w swoim zaręczeniu p. Stę Cyrankiewicz, ul. św. Jana 1. 80, dom pod „Pawiem” od 8. do 9. po poł. w wyjątkiem niedzieli i świąt.

Nalikiw skł. 11 ekspedycja Agencya Serw. wielkiego Paśaś Hiasz Jana 6

REDAKCYJA I ADMINISTRACYA:
ul. Zaczisze 7 (obok gmachu sterowca)
Telefon Nr. 512.

Redaktor naczelny:
LUDWIK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listowe przyjmują redakcyja — (Telefon 512) — od godz. 7 rano do godz. 8 wieczorem. — Reklamistów nie trzeba się.

„Nowiny” wychodzą codziennie. — Cena numeru 3 centy = 6 halery. — W poniedziałki i dni poświęczone 2 centy.

TELEGRAMY „NOWIN”

Wojna rosyjsko-japońska.

W Mandzuryi.

Petersburg. Jeneral Liniewicz telegrafuje z 25: Noc minęła spokojnie. W stanowisku armii nie nastąpiła żadna zmiana. Do stacyi Chuan-niaksza, zbliżający się małe oddziały patroli japońsko-konnej.

Petersburg. Peter, aj, tel. donosi z Singaj z 25. Armia, kryta przez siłą straż tylną, zdążyła do pozycji obwarowanych. Dzisiaj rano objechał naczelny wódz armii i wiał się zwłaszcza z resztkami pułku strzelców, który przebił się przy pomocy łapanetów przez przeżajający łańcuch japoński. 126 ludzi wróciło ze sztabem.

Petersburg. Pet. aj, tel. donosi z Guntulina z 25 b. m.: Wojska powoli zajmują swe nowe pozycje i wchodzą ze sobą w kontakt.

Flota Różdiestwieńskiego.

Londyn. Do „Daily Mail” donoszą z Maurisii: Przybyły tu okręt „Aurora” widział pierwszą i drugą eskadrę bałtycką w odległości 800—900 mil morskich na południowy zachód od Ceylonu, w kierunku do wysp Sundańskich.

Bitwa na morzu?

Londyn. (Tel. wł.) Rozeszła się tu bardzo niewiarygodna pogłoska, że flota torpedowców japońskich zaatakowała eskadrę Różdiestwieńskiego i zatopiła dwa pancerniki.

Trzecia eskadra rosyjska.

Suez. (B. Reut.). Trzecia eskadra bałtycka odplynęła w kierunku południowym.

Wojna czy pokój?

Londyn. Dzienniki poranne donoszą, że w ostatnim i w przedostatnim tygodniu toczyły się nieoficjalne rokowania pokojowe. Japończycy po bitwie pod Mukdenem dali do poznania główne punkty warunków pokojowych. Doręczono je rządowi w Petersburgu; ministrowie rosyjscy oświadczyli się za wdrożeniem rokowań z Japonią, car jednakże jeszcze się nie zdecydował.

Warunki pokojowe.

Londyn. „Daily Telegraph” pisze: Mamy powody do przypuszczenia, że Japonia niebawem przestanie upierać się przy żądaniu kontynuacji wojennej, jeżeli otrzyma wyraźną gwarancje trwałych korzyści ze zdobytych ziem. Nie wątpimy, że rząd japoński zreknie się oświecowania piennicznego, jeżeli Anglia sama albo razem

ze Stanami Zjednoczonymi obejmie gwarancje dotrzymania warunków pokojowych.

Jeneral Grippenberg.

Petersburg. Mocą carskiego rozkazu dzienne z 25 został jeneral Grippenberg usunięty z komendy III armii mandzurskiej przy pozostawieniu mu stanowiska jenerala-adjutanta cara.

Z Rosyi.

Rozruchy chłopskie.

Petersburg. Wczoraj w powiecie Jępińskim (gub. tulska) spładowali chłopcy wieś, która do niedawna była własnością hr. Ignatiewa, od którego zakupił ją chłop Basmanow.

Rewolucya na Kaukazie.

Tyflis. Wzburzenie wśród niezdów trwa dalej. Idących do szkoły inni przemocą wstrzymują. Z rozmaitych też miejscowości gubernii donoszą o chłopskich rozruchach.

Nowe gimnazjum w Lwowie.

VII. klasą nazwano w Lwo wie. Buro Korespondencyjne dowiaduje się: Cesarz zezwolił na utworzenie we Lwowie VII-go gimnazjum państwowego, z początkiem roku szkolnego 1905/1906. To nowe gimnazjum powstanie przez wydzielenie klas paralelnych, istniejących obecnie przy gimnazjum Franciszka Józefa i zorganizowanie tychże w samodzielny zakład.

Nowe podatki.

Petersburg. „Dziennik handlowy” donosi o nowym podatku, że urzędnicy z pensyą ponad 800 rb. rocznie będą płacić 25 procent, podatki spadkowe będą powiększone o 50 procent, od piwa o 33-3 procent, od zapalek o 100 procent.

Na Węgrzech.

Budapeszt. Stan konfliktu niezmienniony. Cesarz powołał hr. Szögenyiego, ambasadora austriackiego w Berlinie. Kosztu oświadcza, że stronnictwo niezawisłe mogłoby tylko wlewy odstąpić na razie od swych postulatów, gdyby Korona również cofnęła życzenie powiększenia kontyngentu rekruta i większych wydatków na armię.

Bomby w Warszawie.

Londyn. B. Reutera donosi z Warszawy, jakoby policya znalazła tam na cmentarzu Prągekim w murowanym grobowcu 80 bomb. Kilka osób aresztowano.

Małżeństwo króla Hiszpani.

Londyn. Do „Daily Mail” donoszą z Madrytu pod datą wczorajszą: W tutejszych kołach, zastępujących na zaufanie, słychać że wczoraj rozpoczęły się rokowania w sprawie małżeństwa króla hiszpańskiego

z księżniczką Patrycją Connaught. Stery dworskie sądzą, że pomyślny wynik tych rokowań jest pewny.

Niepokoje w Chinach.

Londyn. Do „Morning Post” donoszą z Szangaju d. 23 hm.: W mieście Kialing w prowincyi Szecczan wybuchły rozruchy skierowane przeciw cudzoziemcom i chrześcijanom. Powstały pobili wojska chińskie, które wyruszyły do obrony cudzoziemców i chrześcijan. Obawiają się eskcesów.

Sokół.

Walne zgromadzenie Tow. gimn. „Sokół” w Krakowie odbyło się wczoraj o godzinie 4 po południu przy udziale około 180 członków.

Sprawozdanie z czynności wydziału złożył prezes Tow. p. Wł. Turski, po czym zabrał głos dr. Bardel, który skrytykował znaną enuncyacyę prasy w sprawie rzekomo grożącej rewolucji w Królestwie i stanowiska, jakie zajęć powinno społeczeństwo polskie w Galicyi, a która to enuncyacya zamieszczona została w „Przewodniku gimnastycznym”. Kłótkowiś chciał się czuć Polakiem — mówił mówca — wpisując się pod sztandar sokolstwa polskiego, tymczasem w „Sokole” wszyscy inaczej się dzieje, jak powinno — my sokoli stoimy na gruncie zupełnie fałszywym, bo mając więcej swobody, jak bracia nasi, pozostający pod knutem rosyjskim, zamiast się oświadczyć, iż solidaryzujemy się z nimi zupełnie, pozwoliliśmy na zamieszczenie znaney enuncyacyi w naszym własnym organie, a wydział nasz patrzy tylko powiększenia liczby członków i pomnożenia fundusów — zamiast dbać więc o ducha narodowego, który panować powinien w naszym sokolstwie.

Wywody dra Bardla zbijał p. Balicki, akademik Sliwicki i dr Rowiński, zaś popierał go p. Pisiewicz i p. Szczuciński, zaś p. Tadeusz Dąbrowski oznaczają, że 12-tysięczne sokolstwo polskie w Galicyi powinno być uświadomione o tem, jakie stanowisko w tak poważnej kwestyi zajmie wydział Towarzystwa, a zarząd nie ma prawa bez porozumienia się z członkami umieszczać podobnej enuncyacyi w organie sokolstwa.

Dr Bardel, przemawiając dalej, oświadczył, żeby nasi bracia w zabiorze rosyjskim wiedzieli, że u nas znajduje zawsze pomoc stawiam następującą rezolucję pod głosowanie: „Walne zgromadzenie Towarzystwa gimnastycznego „Sokół” w Krakowie wyraża żywe ubolewanie tym, któ-

— To głupstwo! A pisać nie mogę z powodu wypadku.

— Jakto?... To czeza wymówka...

Wicks otworzył wielką swą rękę i położył ją na stole, drugą zaś zagłębił nóż swój w dłoń.

— Tak!... Na wszystko się znajdzie sposób, jeżeli się ma głowę na karku nie od parady...

Począł obwiązywać swą ranę, przeglądając ciągle dziennik Goddedaala.

— Ho, ho! — mruknął nagle — to niemożliwe. Kapitan był już 6-go w tych stronach, według dziennika nie przerywał wcale podróży i przybył do Midawy dopiero 11-go rano. To nie wygląda na prawdopodobne; jeżeli nawet tak było, to trzeba, żeby fakty miały cechę rzeczywistości. Panie Carthew, pomóż mi acisnąć bandaż! Krew ze mnie uchodzi, jak z wołu!

Podczas gdy Carthew przewiązywał rękę Wicksa, pacjent siedział jakiś czas zamyślony głęboko.

— Znalazłem! — zawołał z ulgą i pobiegł na pokład.

— Hej, przyjaciele! Przybyliśmy tu nie 11-go, lecz 6-go wieczorem i musieliśmy pozostać, z powodu ciszy morskiej. Gdy skończycie z walizami, weźcie się do przygotowania mięsa i wody. Uwierzą nam, że zamierzaliśmy odpłynąć na szalupach.

W dwie sekundy później Wicks był już z powrotem w kajucie i znów zaczął studyować dziennik. Przede wszystkim troskliwie zniszczono dziennik Goddedaala, potem wzięto się do odszukania papierów okrętowych. Gdzie one mogły być schowane? Ze wszystkich niepokojów dnia tego, ten był może najdotkliwszy.

Dwaj towarzysze przeszukali wszystkie kąty i zakamarki, to zalewając się potem, to drżąc z trwogi. I dotąd prowadzili bezskutecznie poszukiwania, dopóki ich nie zawiadomiono, że okręt znajduje się już blisko i że spuszcza już szalupę. Jak to się stało, że Wicks i Carthew nie znaleźli skrzynki żelaznej, jest to dla mnie dotąd zagadką niewyjaśnioną! Ważne wreszcie papiery znaleziono w kieszeni surduta, który Trent brał zwykle, schodząc na ląd. Po raz pierwszy coś podobnego do śmiechu ukazało się na wargach Wicksa.

— To jeszcze nie wiele! — rzekł.

— Szalupa wchodzi do zatoki! — zawołał Mac, który stał na warcie, dopóki inni pracowali.

— Na pokład, panie Goddedaal! — zakomenderował fałszywy Trent.

Już opuszczali kajutę, gdy rozległ się śpiew kanarka.

— To kanarek nieszczęśliwego Goddedaala! — rzekł Carthew wzruszony. — Nie możemy go zostawić.

— Więc weź go pan!

Udali się na pokład. Widać było wyraźnie wielkie, ciężkie kształty okrętu wojennego, stojącego nieruchomo. Blżej, już przy skałach, długą białą szalupą mknęła szybko, popychana silnymi uderzeniami wiosel.

— Czy wszystko w porządku? — zapytał jeszcze Wiks. — Mac niech pamięta, że przebywał w portach chińskich, więc nie będzie w kłopotcie, co o nas mówi. Reszty strzegłem na okręcie w czasie pobytu w Hong-Kong, obawiając się dezercyi; ten szczegół pozwoli wam wyklamywać się i wytłómaczyć wiele rzeczy niewyraźnych...

Szalupa zbliżyła się do „Fali”. Znajdował się na niej młody oficer.

— Bogu dzięki! Przysłali jakiegoś żółtodzioba! — zawołał Wicks. — Hej, Hardy, na przód okrętu! Nie potrzeba tu na mostku majtków.

Po zwykłym powitaniu oficer zapytał:

— Czy pan jesteś kapitanem tego okrętu?

— Tak, panie. Nazywam się Trent, jestem kapitanem tego oto okrętu „Fali” z Hull.

— Czy znajdujesz się pan w niebezpieczeństwie?

— Jeżeli pan się pofatygujesz ze mną, opowiem mu wszystko.

— Jesteś pan dziwnie wzruszony! — zawołał oficer.

— I pan byś nie był innym na mojem miejscu.

I Wicks rozpoczął opowiadanie. Mówił spiesznie, jednym tchem, jak na sądzie. Gdy słyszałem w San-Francisco to samo opowiadanie, z tych samych ust, w tej chwili powziąłem podejrzenie. Na szczęście dla Wicksa, oficer nie odznaczał się przenikliwością.

— Kapitanowi memu nie spiesz się bardzo — rzekł oficer, gdy fałszywy Trent skończył. — Mam rozkaz, by udzielić panu pomocy, jaka będzie w mojej mocy i w razie potrzeby wezwać drugą szalupę. — W czem mogę być panu pomocny.

— Oh, nie zatrzymamy pana długo — rzekł Wicks wesóło. — Jesteśmy, dzięki Bogu, gotowi. Papiery, chronometry, walizy majtków — oto wszystko.

— Więc ma pan zamiar opuścić ten bryg? Mnie się zdaje, że nie jest on jeszcze w tak bardzo złym stanie. Nie możnaby go naprawić?

— Naprawić na razie można, ale co będzie na morzu? Przód jest przedziurawiony, nabiera wody.

Oficer zarumienił się, wstydząc się swego niedoświadczenia. Nie protestował więc, tem bardziej. Że nie przyszło mu nawet na myśl, by kapitan go oszukiwał.

— To prawda — rzekl. — Niech pan każe majtkom znieść rzeczy.

— Panie Goddedaal! — zakomenderował Wicks. — Każ pan przynieść bagaże

Załoga „Currency Lass“ stała jak na gorących węglach podczas całej tej rozmowy. Dobra nowina, jaką Carthew zakomunikował towarzyszą, napelniła ich serca radością. — Był to dla nich promień słońca w ciemności.

Przygotowania nie trwały długo. W mgnieniu oka ludzie i bagaże byli już w szalupie, która, odbiwszy od boku „Fali“ skierowała się ku wyjściu z zatoki.

Został zrobiony krok stanowczy. Historji fałszywego rozbitka uwierzono; zabójcy opuszczali bryg bezkarnie; każde uderzenie wiosła zwiększało odległość między nimi, a dowodami ich zbrodni. Wiedzieli jednak, że nie uniknęli niebezpieczeństwa: w miarę zbliżania się ku okrętowi wojennemu, niepokój ich wzrastał się... Czy okręt, na którym szukają ocalenia, nie stanie się dla nich tymczasowym więzieniem, zanim oddani zostaną w ręce sprawiedliwości?

W szalupie Wicks podtrzymywał rozmowę. Carthew brał w niej udział jak przez sen. Właściwie słuchał tylko słów, które wydawały mu się dźwiękami oddalonymi, chociaż każde sprawiało mu niepokój.

— Więc okręt panów — pytał Wicks — nazywa się.....

— „Burza“. Nie zna go pan?

— Jakie ma przeznaczenie?

— W tej chwili badamy te marne wysepki, potem płyniemy do San-Francisco.

— A wracacie zapewne z Chin?

— Płyniemy z Hong-Kong.

Hong-Kong! Jaka groźba kryje się w tej nazwie! Wszystko przepadło! Gdy tylko staną na pokładzie „Burzy“, zostaną aresztowani; na brygu gorliwe poszukiwania odnajdą ślady krwi, a może i zatoka zostanie przeszukaną i wtedy umarli świadczą będą przeciwko zabójcom...

Carthew nadludzkim wysiłkiem woli wstrzymywał chęć zerwać się z ławki, przyznać się do zbrodni i skoczyć w morze. Zdawało mu się, że napróżno grać dłużej komedię i walczyć z przeznaczeniem. Po co przedłużać jeszcze chwile niepokoju i trwogi i oczekiwać niewidzialnej jeszcze, lecz zbliżającej się hańby i śmierci.

I Wicks pozostawał pod wpływem takich samych uczuć. Rysy jego były zmienione, głos nie do poznania. Trzymał się jednak wszelkiemi siłami.

— To ładna miejscowość Hong-Kong — zagadnął.

— Zdaje się, ale co do mnie, znam ją bardzo mało. Bawiliśmy tam tylko półtora dnia i otrzymaliśmy rozkaz natychmiastowego odjazdu. Trudno sobie wyobrazić krążownik obrzydliwszy od naszego.

I młody oficer począł się rozwodzić nad przykrościami na „Burzy“.

Wicks i Carthew nie zwracali nań już uwagi. Coś-

nięci w tył pracowali umysłem, obliczając szanse ocalenia. Jeszcze kilka dni niebezpieczeństwa, trochę przytomności umysłu w San-Francisco i straszliwa przeszłość zginie na zawsze. Trent zostanie napowrót Kirkupem Goddedaal Carthewem, czyli ludźmi, wolnymi od wszelkich podejrzeń, ludźmi, którzy nie słyszeli nigdy o „Fali” i nie znali wyspy Midway.

6. Zgubna znajomość. Szczere przyznanie się.

Wreszcie szalupa przybiła do boku „Burzy”, pod gradem ciekawych spojrzeń marynarzy. Machinalnie, jak automaty, ludzie z „Currency Lass” wchodzili na pokład. Spoglądali, nie widząc, na zgromadzoną załogę, odpowiadali półsłówkami na pytania. Carthewa uderzył ktoś po ramieniu.

— Ha, Norris! — zawołał głos wesoly — a ty skąd się tu wziąłeś? Szukają cię po całym świecie. Może nawet nie wiesz, że zostałeś okrutnym bogaczem.

Carthew zlodowaciał pod wrażeniem trwogi i niespodzianki. Poznał w tym, który go tak wesoło witał, dawnego kolegę szkolnego, Sebrigtha i upadł zemdłony u nóg jego.

Gdy później nieco odzyskał przytomność, leżał w kajucie Sebrigtha. Przy nim stał lekarz okrętowy.

Carthew otworzył oczy, spojrział na obcą postać i wymówił wyraźnie:

— Brown musi podzielić los tamtych.... teraz lub nigdy ...

Po chwili pamięć mu powróciła.

— Co ja mówiłem?. — pytał — Gdzie jestem?

Kto pan jesteś?

— Jestem lekarzem „Burzy“ znajdujesz się pan w kajucie porucznika Sebrighta — Uspokój się pan! Nie masz żadnego powodu obawić się ras, panie Carthew.

— Dlaczego tak mię pan nazywasz? Ach wiem już.. To Sebright panu powiedział. Och!

Począł drżeć i jęczeć.

— Proszę przysłać mi tu Wicksa. Muszę go widzieć natychmiast! — wołał, ściskając silnie rękę lekarza.

— Chętnie. Ale zrobimy taką tranzakcyę.... Pan wypijesz to lekarstwo, a ja pójde poszukać pańskiego Wicksa.

Doktór zmusił chorego do użycia środka nasennego, by uchronić go od ciężkiej choroby umysłowej, a następnie zajął się Maciem, który gwałtownie potrzebował pomocy. Opatrując mu ramię, doktor Urquart zręcznym manewrem potrafił zmusić Irlandczyka do wymienienia nazwisk towarzyszków. Z kolei udał się do kapitana, aby opatrzeć jego dłoń. Wicks był już innym człowiekiem. Gdy zniknęły powody do niepokoju, uczucie bzy pieczeństwa, odpoczynek, a może i szklanka grogu, powróciły kapitanowi dawne usposobienie.

— Dawno majtek pański otrzymał ranę?

— Przeszło już od tygodnia — odpowiedział Wicks, nie pamiętając już o dzienniku okrętowym.

— Hm,.. hm, — mruknął doktor zdziwiony, patrząc bystro na kapitana.

— Zresztą... nie wiem... nie pamiętam dokładnie.. — jękał Wicks.

To kłamstwo i zamieszanie badanego, wzmocniły podejrzenia doktora.

— A powiedz mi pan — ciągnął dalej — który z was nazywa się Brown?
Przecież to wyraźne chyba pytanie?

Wicks spoglądał błędnym wzrokiem, ale nic nie odpowiadał.

— Przecież pan znasz Browna dobrze! — nalegał doktor.

— Co pan chcesz powiedzieć? Co pan przez to rozumiesz? — zawołał Wicks i wyrwał rękę na pół obandażowaną tak gwałtownie, że krew trysnęła na doktora.

Lecz ten stał spokojnie. Tylko utkwił w pacyencie wzrok przenikliwy i mówił:

— Dlaczego Browna musiał spotkać taki sam los, jak i innych?

Wiks drżący, oparł się o zwój liny.

— Carthew panu powiedział?

— Nie, nic mi nie mówił. Ale zdradził was niepokój i trwoga. Żądam wyznania szczerego.

— Jeżeli pan żądasz, dowiesz się wszystkiego. Zresztą, może to i lepiej... Przekona się pan, że nie jesteśmy tak bardzo winni, jakby się zdawało!

Wychylił parę grogów jeden po drugim dla nabrania odwagi i począł opowiadać po raz pierwszy tragedję, jaka się rozegrała na „Fali“.

Wyznanie pociągnęło, za sobą pewne polepszenie w ich stanie. Doktor Urquhart zrozumiał, jakie pobudki skłoniły nieszczęśliwych do zbrodni. Litował się nad nimi i postanowił przyjść im z pomocą. Odbył z Wicksem i Carthewem kilka narad potajemnych i ułożył plan ich postępowania w San-Francisco. Wydał zaświadczenie, że „Goddedaal“ jest w takim stanie, że